

Deloitte.

Gevinstpotentialer.

**Udbredelse af fødselsanmeldelse
til kommunal sundhedstjeneste**

MedCom 7-projekter

5. maj 2010

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING	4
1.1 Baggrund og formål med MedCom 7's fødselsanmeldelse til kommunal sundhedstjeneste	4
1.2 Den elektroniske fødselsanmeldelse (MedCom 7)	4
2. GEVINSTPOTENTIALER VED DELTAGELSE I PROJEKTET	6
2.1 Overordnede gevinster	6
2.2 Gevinster for sygehusene	6
2.3 Gevinster for den kommunale sundhedstjeneste	9
2.4 Gode råd til implementering	11

Copyright © Deloitte Business Consulting A/S. All rights reserved.

Rapportens anvendelse

Denne rapport er alene udarbejdet til Deloitte's opdragsgiver ud fra det givne opdrag. Deloitte påtager sig intet ansvar for andres anvendelse af rapporten. Kopiering af rapporten, helt eller delvis, må i hvert enkelt tilfælde kun ske med følgende tydelige kildeangivelse: "Gevinstpotentialer. Udbredelse af fødselsanmeldelse til kommunal sundhedstjeneste", Deloitte, 2010.

Kontakt

Spørgsmål til denne rapport's indhold kan stiles til:

Allan Kirk, partner, tlf. 36 10 26 03

Kristina Bojsen, manager, tlf. 36 10 26 25.

Om Deloitte Business Consulting A/S – Fra idé til virkelighed

Deloitte Business Consulting A/S fokuserer på udvikling og effektivisering af kundernes organisation, kerneprocesser, økonomistyring og it for at bidrage til realisering af kundernes strategiske målsætninger. Vi kender den offentlige sektor til bunds og kombinerer vores faglige kompetencer med evnen til at lede, styre og gennemføre projekter i et politisk miljø. Det kan være som rådgivere eller som ansvarlige for processer fra idéstadiet til implementering.

Deloitte er Danmarks største revisions- og rådgivningsfirma. Vi tilbyder en bred vifte af ydelser og kombinerer konsulentrollen i Business Consulting med Deloitte's kompetencer inden for revision, skat og finansiering. Det giver vores kunder en unik mulighed for at få integrerede løsninger, der er skræddersyet til de enkelte opgaver.

Vi er en del af den globale virksomhed Deloitte Touche Tohmatsu med 168.000 medarbejdere på verdensplan. Vi udvikler og deler viden på tværs af kontorer i mange lande. Inspirationen fra udlandet kombineret med systematisk metodeudvikling på tværs af landegrænser sikrer, at vores løsninger altid tager udgangspunkt i den seneste viden. Det er forudsætningen for, at vi i dag og i fremtiden kan være en attraktiv og værdiskabende rådgiver.

Deloitte Business Consulting A/S

Tlf. 36 10 20 30

Fax 36 10 20 40

E-mail: businessconsulting@deloitte.dk

www.deloitte.dk

Besøgsadresse

Weidekampsgade 6
2300 København S

Postadresse

Deloitte Business Consulting A/S
Postboks 1600
0900 København C

1. Indledning

Dette dokument beskriver gevinstpotentialer for implementering af den elektroniske fødselsanmeldelse i den kommunale sundhedstjeneste ved deltagelse i MedCom 7-projektet.

Dokumentet er baseret på interviews med brugere, som har implementeret den elektroniske fødselsanmeldelse samt relevante undersøgelser og baggrundsmateriale.

1.1 Baggrund og formål med MedCom 7's fødselsanmeldelse til kommunal sundhedstjeneste

Den elektroniske fødselsanmeldelse er i dag udbredt til sygehusene i Region Nordjylland og på Fyn, hvor 19 kommuner kan modtage anmeldelsen elektronisk. Sygehuse og kommuner, der ikke kommunikerer elektronisk, modtager i dag fødselsanmeldelsen med almindelig post eller fax.

Fokus for MedCom 7-projektet er udbredelse og implementering af den elektroniske fødselsanmeldelse i børnejournaler i de resterende regioner og kommuner. Som en del af projektet er målet at forbedre den nuværende standard for fødselsanmeldelse.

1.2 Den elektroniske fødselsanmeldelse (MedCom 7)

Den elektroniske fødselsanmeldelse fra sygehusene til kommunerne er i dag baseret på MedComs EDIFACT-standard Den Gode Fødselsanmeldelse (DGF).

Der foretages tre typer anmeldelser fra sygehusene i forbindelse med en fødsel:

- Den medicinske fødselsregistrering, som er en indberetning via Landspatientregistret (LPR) til Sundhedsstyrelsen (SST).
- Fødselsanmeldelse til kommunernes sundhedstjeneste.
- Fødselsanmeldelse til CPR.

DGF afsendes fra sygehusenes elektroniske patientadministrations-systemer (PAS) og modtages i kommunernes børnejournal, hvor data automatisk indlæses i moderens/barnets journal, jf. figur 1.

Ud over den elektroniske modtagelse af fødselsanmeldelsen omfatter kommunikationen også korrespondance mellem den kommunale sundhedstjeneste, almen praksis og sygehuset, som foregår via korrespondancemeddelelser.

Anmeldelsespligt ved fødsler

Når en fødsel finder sted på et sygehus, har jordmoderen jævnfør lov om ændring af lov om anmeldelse af fødsler og dødsfald pligt til at anmelde fødselen. Jordmoderen har 14 dages frist til at foretage anmeldelsen.

Fremgangsmåden for anmeldelse til sundhedsmyndighederne er ens for hele landet, mens der er forskellige regler for henholdsvis Danmark uden for de sønderjyske landsdele og for de sønderjyske landsdele, når det drejer sig om anmeldelse til de civile myndigheder.

Der er stillet lovforslag om, at sygehusene pr. 1. oktober 2011 skal indberette digitalt til CPR. Formålet med lovforslaget er at forenkle borgernes og myndighedernes opgaver i forbindelse med anmeldelse af fødsler.

Lovforslaget er knyttet sammen med regeringens overordnede planer om et digitalt Danmark, som er udmøntet i digitaliseringsstrategien »Mod bedre digital service, øget effektivisering og stærkere samarbejde« (Regeringen, KL og Danske Regioner, 2007).

Fødselsanmeldele til den kommunale sundhedstjeneste

I fødselsanmeldelsen informerer sygehuset om såvel barn/børn, graviditet og fødsel. Oplysningerne anvendes i kommunens børnejournalsystemer som opstart på børne-/unge-journalen, der ligger til grund for det videre forløb i den kommunale sundhedstjeneste, herunder sundhedsplejerskens arbejde.

Projektet gennemføres under forudsætning af en bevilling fra KL til MedCom. Bevillingen skal dække de tekniske ressourcer til opdatering af standarden, udvikling af XML samt etablering af testværktøjer og gennemførelse af testforløb. Derudover skal bevillingen dække projektudgifter i forbindelse med den sundhedsfaglige opdatering af standarden og udbredelsen til kommunerne (projektledelse, informationsmaterialer og mødeafholdelse).

MedComs leverancer i forbindelse med MedCom 7-projektet er følgende:

- Opdateret version af Den Gode Fødselsanmeldelse.
- XML-version af Den Gode Fødselsanmeldelse.
- Testværktøjer.
- Bidrag til udbredelsesarbejdet i forhold til sygehusene.
- Implementering i børnejournaler.
- Udbredelse til kommunerne i tre spydspidsregioner.
- Formidlingsmateriale.

2. Gevinstpotentialer ved deltagelse i projektet

I det følgende gennemgås de centrale gevinstpotentialer, der kan realiseres ved implementering af den elektroniske fødselsanmeldelse på sygehusene og i den kommunale sundhedstjeneste som led i Med-Com 7.

2.1 Overordnede gevinster

Implementering af MedComs standardiserede løsning omfatter en dobbeltsidet gevinst. Sygehusene kan med den elektroniske anmeldelse indberette og afsende oplysninger om fødselen nemt og hurtigt, og kommunens sundhedstjeneste kan på den anden side udnytte, at alle oplysninger om barnet og dets familie modtages og indlæses i elektronisk form direkte fra sygehuset og samles struktureret i kommunens børnejournal.

Datasikkerhed og datakvalitet i forbindelse med ibrugtagning af DGF spiller også en vigtig rolle, da der med den elektroniske overførsel af data sikres en mere veldokumenteret proces med ensartede data, som altid modtages det rette sted. Hermed reduceres risikoen for fejl, og personalets samlede tidsanvendelse til administrativt arbejde reduceres.

Implementering af DGF'en understøtter således en standardiseret og sikker løsning for samarbejdet mellem sygehusene og den kommunale sundhedstjeneste, hvor personalet på sygehusene, herunder særligt jordemoderen, samt personalet i kommunerne opnår en langt større effektivitet og enkelhed i den daglige administration.

I nedenstående redegøres for gevinsterne for henholdsvis sygehusene og kommunerne.

2.2 Gevinster for sygehusene

Mange sygehusjournaler eller PAS-systemer har implementeret mulighed for elektronisk registrering af de relevante data i forbindelse med en fødsel. I dag sendes fødselsanmeldelsen dog oftest på papir med almindelig post, da de fleste kommuner ikke er i stand til at modtage fødselsanmeldelsen elektronisk.

I nedenstående gennemgås de fire væsentligste gevinstpotentialer, sygehusene kan opnå.

Lettelse af det administrative arbejde

- Automatisk overførsel af oplysninger om fødselen og stamdata.
- Reduktion af langsomme papirarbejds gange mellem sygehuset og kommunen.
- Modtagelse af fødselsoplysninger få timer efter fødselen.
- Reducerer arkiveringsarbejde.
- Færre fejl og større sikkerhed.

1. Mindre papirarbejde

Når sygehusene udfylder DGF'en indtastes en række relevante data omkring fødselen af enten lægesekretæren eller jordemoderen. Når kommunerne ikke kan modtage anmeldelsen elektronisk, bruges der særskilt tid på fremfinding af adresser, printning, fremsendelse af fax eller kuvertering til almindelig postgang. Tidsforbruget til selve dataregistreringen vil være omkring den samme, uanset om det er en elektronisk DGF eller en papirbaseret fødselsanmeldelse. De interviewpersoner, der har deltaget i undersøgelsen, oplyser, at den elektroniske arbejdsgang har reduceret det administrative arbejde betydeligt og samlet set gjort den mere fleksibel. Et forsigtigt estimat vurderet på baggrund af en række interviews tyder på, at der er en tidsbesparelse på cirka 10 minutter ved brug af den elektroniske DGF i forhold til den papirbaserede fødselsanmeldelse. Det understøttes endvidere af en kortlægning udarbejdet af den Den Digitale Taskforce (Fødselsanmeldelse. Kortlægningsrapport, Rambøll, 2009).

Med cirka 55.000 fødsler om året i Danmark vil en fuld implementering af DGF samlet set spare personalet på fødeafdelingerne i regionerne for mange arbejdstimer hvert år. Nedenstående tabel illustrerer det årlige besparelspotentiale, hvis vi laver den simple antagelse, at man kan spare 10 minutter per fødselsanmeldelse. Beregningen er baseret på antallet af fødsler i de fem regioner i 2009. Ud over tidsbesparelsen i forhold til arbejdsgangen sparer sygehusene omkostninger til print, papir og porto, hvis fødselsanmeldelsen sendes med post og ikke med fax.

Tabel 1. Potentielle besparelser for regioner ved brug af elektroniske fødselsanmeldelser

Region	Estimeret tidsbesparelse (ved 10 min besparelse pr. fødselsanmeldelse)
Region Hovedstaden	3500 timer
Region Sjælland	1300 timer
Region Syddanmark	2100 timer
Region Midtjylland	2400 timer
Region Nordjylland	1000 timer

Kilde: Befolkningstal fra Danmarks Statistik optælling 1. oktober 2009 (2009M10), antal fødsler fra Danmarks Statistik, optælling for 2009, interviews med MedCom projektdeltagere (2010).

"Da beskeden fra sygehuset efter fødsel af min datter ikke kom hurtigt ud til kommunen og sundhedsplejersken, tog vi i stedet hen til sygehuset. De hjalp os naturligvis, men en rigtig hurtig overdragelse til kommunen havde været bedre for alle parter!"

Nybagt mor

2. Effektivt arbejdsflow og hurtigere afsendelse af anmeldelser

Den elektroniske arbejdsgang muliggør en mere hensigtsmæssig og fleksibel organisering af de interne arbejdsgange på sygehusene. Der til understøttes en bedre indsamling og genanvendelse af data, som gør arbejdsgangen mere effektiv. Standarder og strukturering af data gør det let for personalet at indtaste data og færdiggøre indrapporteringen umiddelbart i forbindelse med en fødsel. Det medfører en hurtigere færdiggørelse af anmeldelsen, hvilket samlet set understøtter en

væsentlig mere smidig og effektiv kommunikation mellem sygehusene og kommunernes sundhedstjeneste end ved en traditionel papirarbejdsgang, hvor anmeldelsen kan være 14 dage undervejs. Endvidere skabes mulighed for en mere fleksibel arbejdsdeling på sygehusene, idet anmeldelsen ikke længere har en fysisk form. Anmeldelsen behøver således ikke blive flyttet mellem personalet (fx jordemoderen og lægesekretæren). Dermed skabes mulighed for, at personalet nemt kan arbejde på samme anmeldelse. Samtidig er det nemmere for personalet at skabe overblik over status for anmeldelsen m.v. Samlet set kommer det sygehusene til gode i form af en bedre opgaveløsning og et bedre samspil med kommunernes sundhedstjeneste.

3. Færre telefonopkald

En hurtig overdragelse af information om moder og barn til de kommunale sundhedsplejersker kan lette presset på fødeafdelingerne og jordemødrene, fordi moderen ikke har behov for at kontakte sygehuset på grund af utryghed omkring forhold, som sundhedsplejerskerne kunne afklare.

4. Bedre fagligt samspil mellem kommunerne og sygehusene

DGF omfatter udveksling af relevante og stringente oplysninger, som kommunerne har brug for i sundhedstjenestens arbejde. DGF er et vigtigt skridt i retning af at sikre, at data mellem de to sektorer udveksles optimalt og bedst muligt. DGF er standardiseret og muliggør løbende udvikling af den faglige kvalitet i kommunikationen, som begge parter kan have stor gavn af.

Samlet set har sygehusene gode forudsætninger for at realisere potentialerne ved implementering og udbredelse af DGF. Hvis det fulde potentiale skal realiseres, kræver det dog en fortsat fokusering på udvikling og implementering af kommunernes og sygehusenes it-systemer, der øger muligheden for udbredelse og dataintegration.

2.2.1 Vurdering af gevinster

I nedenstående vurderes de fire gevinster ved indførelsen af DGF i forhold til følgende fem kriterier:

- Tidsbesparelser
- Udgiftsbesparelser
- Reduktion af administrative byrder
- Styrket faglig indsats
- Direkte patientrelaterede gevinster.

Tabel 4. Samlet vurdering af gevinster ved indførelse af den elektroniske fødselsanmeldelse på sygehusene

	Vurdering af gevinster ved indførelse den elektroniske fødselsanmeldelse				
	Gevinsttyper				
	Tidsbesparelser	Udgiftsbesparelser	Reduktion af administrative byrder	Styrket faglig indsats	Direkte patientrelaterede gevinster
1. Mindre papirarbejde	Høj	Medium	Høj	Medium	Lav
2. Effektivt arbejdsflow og hurtigere afsendelse af anmeldelser	Høj	Ingen	Høj	Høj	Medium
Færre telefonopkald	Høj	Medium	Lav	Medium	Ingen
4 Bedre sammenhæng og faglig kvalitet	Ingen	Ingen	Ingen	Høj	Medium

2.3 Gevinster for den kommunale sundhedstjeneste

I nedenstående gennemgås de fire væsentligste gevinstpotentialer for kommunerne ved implementering af den elektroniske DGF.

1. Mindre papirarbejde

Som for sygehusene vil der være en gevinst forbundet med at få digitale fødselsanmeldelser. Når anmeldelserne sendes fra sygehusene vil de gå direkte ind i de elektroniske børnejournaler. Det reducerer den arbejdstid, der anvendes i sundhedstjenesten til manuel indtastning af data fra den papirbaserede fødselsanmeldelse. Typisk vil det være en sekretær eller en sundhedsplejerske, der hver dag skal bruge tid på at få indtastet data i kommunens børnejournal, hvorefter den papirbaserede fødselsanmeldelse også skal arkiveres.

På baggrund af interviews med medarbejdere i den kommunale sundhedstjeneste estimeres den samlede tidsbesparelse på brugen af elektroniske fødselsanmeldelser til 20-30 minutter per fødselsanmeldelse. Tabellen på næste side illustrerer en simpel beregning af besparelspotentialet i forhold til indbyggertal i en kommune (beregnet med en tidsbesparelse på 20 minutter).

"I dag får vi meget hurtigere besked. Barnet er født kl. 4 om natten og når vi kommer om morgenen er det der så når vi åbner kl.9. Tidligere var det papirpost. Så havde man den først mandag, hvis beskeden blev sendt sent fredag. Før det skulle brevet gennem hele postsystemet. Ser man bort fra interne tekniske udfordringer, som der jo i alle systemer er af og til så er der med det nye system nærmest aldrig svipsere".

Karen Cortsen-Møller,
Sundhedsplejerske
Svendborg Kommune.

Table 3. Potentielle besparelser for kommunerne ved brug af elektroniske fødselsanmeldelser

Indbyggertal	Estimeret tidsbesparelse pr. kommune (ved 20 min besparelse pr. fødselsanmeldelse)
0-10.000	10 timer
10.000-25.000	50 timer
25.000-50.000	120 timer
50.000-100.000	280 timer
100.000-550.000	1100 timer

Kilde: Danmarks Statistik, antal af fødsler i regionerne i 2009, interviews med Med-Com projektdeltagere (2010).

2. Hurtigere modtagelse af anmeldelser og rettidig kommunal indsats

Ved almindeligt papirarbejde og almindelig postgang kan der ofte gå op til 14 dage, før kommunerne modtager fødselsanmeldelser fra sygehusene. Det øger risikoen for, at sundhedstjenesten ikke yder den optimale hjælp, når barnet og familien har brug for det. Ved hurtig overførsel af oplysninger om fødselen fra sygehusene er den kommunale sundhedstjeneste i højere grad i stand til at forebygge eventuelle komplikationer forbundet med udskrivning og hjemkomst i forbindelse med en fødsel (fx ammeproblemer, vægttab m.v.). Endelig giver den hurtige anmeldelse kommunen bedre mulighed for planlægning af resourceforbrug og indsats i sundhedstjenesten.

3. Færre telefonopkald

Der kan ofte være situationer, hvor sundhedsplejerskerne har behov for at kontakte sygehusene på grund af mangler eller fejl i anmeldelserne. Sundhedstjenesten bruger ofte meget tid på at få fat i den rette jordmoder eller andet personale for at få fat i de oplysninger, der er behov for. Ved generel indførelse af elektronisk kommunikation har kommunerne mulighed for at afsende elektroniske beskeder til sygehusene, og telefonopkald kan reduceres. Tidsbesparelsen indgår i de 20-30 minutter som angivet i det ovenstående.

4. Ensartethed og bedre kvalitet i anmeldelser

DGF'en er bygget op omkring en række faglige standardoplysninger, som videreformidler relevante oplysninger til sundhedstjenesten omkring barnet og fødselen. De faglige oplysninger er ensartede fra gang til gang og understøtter en øget faglig kvalitet i samarbejdet mellem kommunerne og sygehusene takket være kommunikationsstandarderne.

"Før i tiden skulle vi oprette en journal og indtaste data fra sygehuset. I det øjeblik vi skulle overføre noget fra det ene til det andet brugte vi en masse tid. Før i tiden skulle sekretærene bruge tid på det.

Dertil er der færre muligheder for, at der opstår menneskelige fejl ved overførsel af data til den elektroniske journal, når det kun foregår én gang, nemlig ved jordmoderen."

Rie Jacobsen, ledende sundhedsplejerske, Frederikshavn Kommune

2.3.1 Vurdering af gevinster

Det samlede gevinstpotentiale for implementering af DGF for den kommunale sundhedstjeneste er ikke ubetydeligt, og det vurderes, at ovenstående beskrevne gevinster vil kunne opnås umiddelbart eller på kort sigt efter implementering af standarden.

I nedenstående foretages en vurdering af de fire gevinster ud fra de tidligere nævnte fem kriterier.

Tabel 4. Samlet vurdering af gevinster ved indførelse af den elektroniske fødselsanmeldelse i den kommunale sundhedstjeneste

	Vurdering af gevinster ved indførelse af den elektroniske fødselsanmeldelse				
	Gevinsttyper				
	Tidsbesparelser	Udgiftsbesparelser	Reduktion af administrative byrder	Styrket faglig indsats	Direkte borgerrelaterede gevinster
1. Mindre papirarbejde	Høj	Høj	Høj	Medium	Lav
2. Hurtigere anmeldelse og rettidig indsats	Høj	Ingen	Høj	Høj	Medium
3. Færre telefonopkald	Høj	Medium	Lav	Medium	Ingen
4. Ensartethed og bedre kvalitet i anmeldelser	Ingen	Ingen	Ingen	Høj	Medium

2.4 Gode råd til implementering

Samlet set har sygehusene og kommunerne gode forudsætninger for at realisere potentialerne ved implementering af DGF. Der er imidlertid aspekter ved udbredelsen og implementeringen, som kræver en indsats, hvis det fulde potentiale skal realiseres. Herunder kan der specielt peges på følgende forhold, som vil være centrale:

- Tilretning og tilpasning i de kommunale systemer, så de i videst muligt omfang beforderer den datakommunikation og integration, der er nødvendig, for at anmeldelserne fra sygehusene til kommunerne kan finde sted. I dag har størstedelen af kommunerne indført elektroniske børnejournaler, og kommunernes systemleverandører er-

klærer, at systemerne vil kunne modtage DGF senest ved udgangen af 2010 (en enkel leverandør kan allerede nu modtage DGF).

Tilsvarende er der behov for:

- Sikring af de nødvendige organisatoriske og arbejdsgangsmæssige omlægninger både i kommunerne og på sygehusene. Det er centralt, at fødselsanmeldelser afsendes i umiddelbar tilknytning til udfyldelsen af fødejournalen.
- Sikring af bred national sundhedsfaglig konsensus omkring de ændringer der gennemføres ifm. MC7 opdateringen af DGF